

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 03 listopada 2015 roku.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie II Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Joanna Kornatka
Protokolant:	Marta Pięta

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 października 2015 roku w Warszawie

sprawy z powództwa C. M.

przeciwko (...) Bank (...) Spółce Akcyjnej w W.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 18 czerwca 2012 roku opatrzonego klauzulą wykonalności z dnia 16 lipca 2012 roku postanowieniem Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi Południe w Warszawie I Wydziału Cywilnego w sprawie I Co 1706/12

1. powództwo oddała,

2. zasądza od C. M. na rzecz (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 7.217,00 (siedem tysięcy dwieście siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 7.200,00 (siedem tysięcy dwieście) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt II C 1278/12

UZASADNIENIE

Dnia 14 listopada 2012 roku C. M. reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika – adwokata J. T. (pełnomocnictwo k 11) wniósł o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego – bankowego tytułu egzekucyjnego wydanego przez (...) Bank (...) Spółkę Akcyjną w W. dnia 18 czerwca 2012 r., opatrzonego klauzulą wykonalności 16 lipca 2012 roku postanowieniem Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi Południe w Warszawie I Wydziału Cywilnego w sprawie sygn. akt I Co 1706/12. Jednocześnie wniósł o zabezpieczenie powództwa poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego w sprawie KM 1329/12, prowadzonego przez Komornika Sądowego M. P. przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy Pragi Południe (pozew z załącznikami – k 2-65). Ponadto pełnomocnik powoda wniósł o zwolnienie powoda częściowo od kosztów sądowych, to jest opłaty od pozwu ponad kwotę 30.000,00 zł. W uzasadnieniu pozwu wskazano, iż cyt.: „Przedmiotowe zobowiązanie wynikające z tytułu wykonawczego, wskazujące na rzekome zadłużenie powoda, jest bezzasadnym roszczeniem (...) Bank (...) SA, które jest wynikiem nieuwzględnienia złożonych przez powoda odpowiednich dyspozycji (...). Innymi słowy zobowiązanie objęte kwestionowanym tytułem wykonawczym nie istnieje.” (pozew k 4). Uzasadniając powyższe twierdzenia, powód wskazał, iż w dniu 21 sierpnia 2008 roku zawarł z pozwanym Bankiem umowę pożyczki osobistej na kwotę 1.218.254,00 franków szwajcarskich. W związku z tym, iż regularnie przez trzy lata spłacał naliczane od pożyczonej kwoty odsetki, jak i Bank posiadał w swojej dyspozycji zabezpieczenia ustanowione przez powoda, których wartość w całości zaspokajałaby roszczenie Banku, przy uwzględnieniu wniosku powoda o zmianę waluty pożyczki z CHF

na Euro, w związku z dużymi wahaniami kursów walut, jego roszczenie wobec Banku wygasło. Kwota, na którą wystawiono bankowy tytuł egzekucyjny została bezzasadnie wygenerowana przez Bank, który nie uwzględnił wniosku z dnia 06 października 2008 roku o przewalutowanie (pozew z załącznikami k 2-65, zarządzenie o zwrocie pozwu z dnia 02 października 2012 roku, wniosek o wpisanie sprawy pod nową sygnaturą z dnia 14 listopada 2012 roku k 99).

Postanowieniem z dnia 03 grudnia 2012 roku Sąd zwolnił powoda od kosztów sądowych w części, to jest od opłaty od pozwu ponad kwotę 30.000,00 zł. (postanowienie k. 101)

Jednocześnie postanowieniem z dnia 05 grudnia 2012 roku Sąd oddalił wniosek powoda o udzielenie zabezpieczenia (postanowienie k 104-105). Na powyższe postanowienie powód złożył zażalenie, które zostało oddalone postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Warszawie I Wydziału Cywilnego z dnia 28 lutego 2013 roku (postanowienie k 117-121)

W odpowiedzi na pozew złożonej w dniu 07 maja 2013 roku pełnomocnik (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej w W. wniósł o oddalenie powództwa jako nieuzasadnionego oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz poniesionych kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (odpowiedź na pozew k 135-236). Pozwana zaprzeczyła twierdzeniom powoda, z których wywodził fakt spłacenia pożyczki. Wskazała, iż powód poza tym, iż był świadomy ryzyka kursowego, nie mógł arbitralnie zamieniać postanowień co do ustanowionych sposobów zabezpieczenia spłaty pożyczki, jak i możliwości dysponowania ustanowionymi zabezpieczeniami. Pozwana wskazała, iż powód nie skorzystał z możliwości zmiany waluty pożyczki na Euro, na co Bank wyraził zgodę, ale za dodatkowym zabezpieczeniem, w związku ze zwiększeniem wartości pożyczki z uwagi na wahania kursu walut, z czego ostatecznie powód nie skorzystał, jak i nie spłacił samej pożyczki, a ostatecznie udzielone przez niego zabezpieczenia nie pokryły wartości wypłaconych przez Bank środków.

W toku prowadzonego postępowania strony podtrzymały zajmowane przez siebie stanowiska. Powód wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego analityka finansowego na okoliczność wielkości wierzytelności, która przysługiwałaby Bankowi w dniu 31 lipca 2011 roku tj. w dacie zapadalności pożyczki, gdyby Bank wykonał dyspozycje złożone przez powoda 06 października 2008 roku niezwłocznie, to jest 10 października 2008 roku w zakresie zmiany waluty pożyczki z CHF na Euro, częściowej spłaty pożyczki z kaucji zabezpieczającej w kwocie 960.000,00 zł, dokonania zmian w zakresie struktur zabezpieczających oraz wysokości wynagrodzenia powoda, które przysługiwać mu miało za korzystanie przez Bank z kaucji w wysokości 960.000,00 zł do dnia 01 sierpnia 2011 roku. Nadto wskazał, iż dodatkowo zgłasza zarzut potrącenia, wywodzony z treści art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., który stał się aktualny po złożeniu pozwanej oświadczenia z dnia 29 kwietnia 2013 roku o potrąceniu przysługującej mu wobec Banku wierzytelności w wysokości 2.176.588,76 zł z tytułu odszkodowania za nienależyte wykonanie zobowiązania wynikającego z umowy pożyczki, umowy kaucji oraz umów o ustanowieniu blokady z tytułu uczestnictwa, dodatkowo sprecyzowany w piśmie z dnia 13 grudnia 2013 roku k 315-319, w którym zarzucił również, iż wierzytelność wygenerowana przez pozwaną powstała wyłącznie na podstawie wahań kursów walut (pismo przygotowawcze powoda z dnia 09 maja 2013 roku k 216 - 236). Pozwana wniosła o oddalenie wniosku w przedmiocie dopuszczenia dowodu z opinii biegłego, jak i zakwestionowała jako spóźniony (art. 843 § 3 k.p.c.), jak i bezpodstawny zarzut potrącenia, albowiem powód nie wykazał wysokości szkody spowodowanej przez Bank w związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem zobowiązania, przyjmując hipotetycznie, iż jest to suma ekwiwalentna z kwotą objętą bankowym tytułem egzekucyjnym (pismo z dnia 03 lipca 2013 roku k 255-281). Nadto pozwana przedstawiła zadłużenie powoda wyliczone na 03 grudnia 2013 rok, z którego wynikała kwota: kapitału 2.159.809,51 zł, odsetek umownych 131.563,27 zł, odsetek ustawowych 410.008,74 zł, łącznie kwota 2.701.381,52 zł (pismo z 09 grudnia 2013 roku k 307-314). Sąd w ramach postępowania dowodowego dopuścił dowód z zeznań matki powoda oraz pracownika Banku – protokół z rozprawy k 295-298, dopuścił dowód z opinii biegłego analityka finansowego (k 334), która to opinia została przedłożona do akt sprawy przez biegłą A. M. (k 366-373) wraz z opinią uzupełniającą (k 404-407) oraz dopuścił dowód z zeznań powoda na okoliczność zawarcia umowy pożyczki, jej celu, sposobu i zakresu zabezpieczenia oraz możliwości zmiany treści umowy, oddalając wniosek w przedmiocie dopuszczenia dowodu z kolejnej, uzupełniającej opinii biegłej A. M. na okoliczność wysokości zabezpieczeń pożyczki w postaci jednostek uczestnictwa w funduszach, według daty 31 lipca

2011 roku (protokół z rozprawy z 21 sierpnia 2015 roku k 457-460). Przed zamknięciem rozprawy powód podniósł również zarzut nieważności umowy pożyczki, wywodzony z treści art. 58 § 2 k.c.

Na podstawie zebranego w sprawie materiału, Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

C. M. w 2008 roku pracował w Polsce w Spółce (...) Sp. o.o. na kontrakcie menadżerskim. W związku z tym, że zamierzał nabyć nieruchomość w postaci lokalu mieszkalnego o powierzchni około 100 m kwadratowych w Austrii, 26 czerwca 2008 roku zwrócił się do (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej w W., gdzie dotychczas gromadził oszczędności w postaci jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych, o udzielenie pożyczki indywidualnej w Euro. Wnioskowana kwota pożyczki miała wynosić 730.000,00 Euro, która to waluta została przez niego określona we wniosku z uwagi na posiadane w niej jednostki uczestnictwa, które miały stanowić zabezpieczenie pożyczki.

Dowód: wniosek o udzielenie pożyczki k 164-168, zeznania powoda k 457-460.

Komitet kredytowy Banku wyraził zgodę na zawarcie z klientem (powodem) umowy pożyczki, przy czym nie we wnioskowanej przez niego walucie (Euro) a we frankach szwajcarskich (CHF). Powód w dacie zawierania umowy pożyczki nie był stroną umowy kupna – sprzedaży wstępnej, jak i końcowej nieruchomości położonej w Austrii. Przystępując do umowy ostatecznie nie był pewien, czy dokona planowanego zakupu, liczył się z możliwością ewentualnego zwrotu środków uzyskanych w ramach pożyczki. W dniu 21.08.2008 roku w W. pomiędzy powodem a pozwaną zawarta została umowa pożyczki osobistej nr (...) na kwotę 1.218.254,00 CHF (słownie: jeden milion dwieście osiemnaście tysięcy dwieście pięćdziesiąt cztery franków szwajcarskich). Szacunkowy koszt odsetek od kwoty pożyczki został określony na kwotę 78.934,28 CHF (słownie: siedemdziesiąt osiem tysięcy dziewięćset trzydzieści cztery franki szwajcarskie i 28 centymów). Powód przystępując do podpisania umowy nie zapoznał się szczegółowo z treścią jej postanowień, sama czynności trwała około 30-40 minut. Z treści zawartej umowy (§ 5) wynika, iż strony jako zabezpieczenie spłaty pożyczki ustanowiły: 1. weksel in blanco z deklaracją wekslową, 2. nieodwołalne pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem inwestycyjnym pożyczkobiorcy. 3. blokady na rachunkach jednostek uczestnictwa: - (...) akcje 868,52 sztuk wycenionych na 22.07.2008 na 167,30 euro (wartość 465.842,68 zł.) – (...) 398,003 sztuk wycenionych na 22.07.2008 na 174,95 euro (wartość 223.235,00 zł.), – (...) obligacje strukturyzowane 220.000,00 sztuk o wartości emisyjnej 100,00 euro, - (...) obligacje strukturyzowane 145.000,00 sztuk o wartości emisyjnej 103,00 euro, 4. depozyt kaucyjny w wysokości 960.000,00 zł. Z treści umowy pożyczki wynikało, iż jest udzielana w celu konsumpcyjnym – zakupu lokalu mieszkalnego za granicą, a kwota w jakiej została przyznana, to jest 1.218.254,00 CHF miała być wypłacona w złotych, według kursu kupna waluty zgodnie z obowiązującą w Banku, w dniu uruchomienia pożyczki tabelą kursów walut Banku. Okres kredytowania ustalono od 21 sierpnia 2008 roku do 31 lipca 2011 rok, oprocentowanie według stopy Libor, do której doliczano marżę banku w wysokości 2 %. Warunkiem uruchomienia pożyczki było ustanowienie ww. zabezpieczeń. Nadto pożyczkobiorca był zobowiązany do utrzymywania wartości zabezpieczenia w całym okresie kredytowania na poziomie nie niższym niż 1.785.000,00 zł, według oceny notowań wartości rynkowej, w przypadku spadku wartości zabezpieczenia był zobowiązany do uzupełnienia jego wartości (§ 6 umowy). § 10 umowy przewidywał możliwość przedterminowej spłaty pożyczki w całości lub części. Jednocześnie przewidziano w umowie możliwość przewalutowania pożyczki (§ 11), na wniosek pożyczkobiorcy, między innymi na podstawie indywidualnej zgody Banku. Bank zastrzegł w takim przypadku prawo żądania dodatkowych zabezpieczeń lub częściowej spłaty pożyczki. Powyższe postanowienia umowy zawierały odzwierciedlenie w postanowieniach Regulaminu Pożyczki Osobistej dla Klientów Bankowości Prywatnej w (...) Bank (...) SA.

Dowód: umowa pożyczki - k. 33-41 oraz k.169-177, Regulamin Pożyczki Osobistej k 141-148, zeznania powoda k 457-460.

Powód w umowie pożyczki potwierdził, że jest świadomy ryzyka walutowego (kopia umowy nr (...) – k.40), złożył także na tą okoliczność dodatkowe oświadczenie, którego zapisy wprost wskazywały na możliwość wzrostu zadłużenia w związku z wahaniami kursowymi, a co za tym idzie możliwością wystąpienia niedostatecznego zabezpieczenia pożyczki, co skutkowałoby konsekwencjami wynikającymi z zapisów umowy.

Dowód: oświadczenie powoda z dn. 21.08.2008 – k. 190.

Weksel in blanco z klauzulą „bez protestu” został ustanowiony deklaracją wekslową z dnia 22.08.2008 roku, jako zabezpieczenie roszczeń banku wynikających z umowy. Zgodnie z treścią deklaracji bank miał prawo wypełnić weksel na sumę odpowiadającą roszczeniom banku wraz z odsetkami, w przypadku niedotrzymania warunków umowy pożyczki oraz opatrzyć datą płatności według swojego uznania.

Dowód: deklaracja wraz z kopia weksla k. 194-195.

Blokady na rachunkach uczestnictwa zagranicznych funduszy inwestycyjnych ustanowione zostały umowami zawartymi w dniu 21.08.2008 roku. Blokady zostały ustanowione bezterminowo do czasu zaspokojenia wierzytelności banku (§ 5 każdej z w/w umów). Fundusz (...) akcje, numer rejestru (...), liczba zablokowanych tytułów uczestnictwa 868,52 sztuk, wartość zablokowanego tytułu uczestnictwa na dzień zawarcia umowy: 143 722,69 euro (umowa o ustanowieniu blokady tytułów uczestnictwa – k. 27-29, 181-183). Fundusz (...), numer rejestru (...), liczba zablokowanych tytułów uczestnictwa 398,003 sztuk, wartość zablokowanego tytułu uczestnictwa na dzień zawarcia umowy: 68 222,65 (umowa o ustanowieniu blokady tytułów uczestnictwa – k. 30-32 178-180). Fundusz (...), numer rejestru (...), liczba zablokowanych tytułów uczestnictwa 220.000,00 sztuk, wartość zablokowanego tytułu uczestnictwa na dzień zawarcia umowy: 181 082,00 (umowa o ustanowieniu blokady tytułów uczestnictwa – k. 24-26, 184-186). Fundusz (...), numer rejestru (...), liczba zablokowanych tytułów uczestnictwa 145.000,00 sztuk, wartość zablokowanego tytułu uczestnictwa na dzień zawarcia umowy: 127 020,00 (umowa o ustanowieniu blokady tytułów uczestnictwa – k. 21-23, 187-189).

Depozyt kaucyjny stwierdzony został umową kaucji zawartą w dniu 21.08.2008 roku. Zgodnie z § 2 umowa została zawarta w celu zabezpieczenia wierzytelności banku z tytułu umowy pożyczki nr (...), wliczając w to wierzytelności istniejące, przyszłe i warunkowe, a także wszelkie związane z tymi wierzytelnościami należności uboczne i roszczenia, w tym dotyczące należnych bankowi prowizji, odsetek i innych opłat. Kaucja została złożona w postaci środków pieniężnych w kwocie 960 000,00 zł. (słownie: dziewięćset sześćdziesiąt tysięcy złotych). W umowie kaucji określono, że kaucja będzie ewidencjonowana na rachunku banku, oprocentowanym według stopy zmiennej, która w dniu zawarcia Umowy wynosiła 6% punktów procentowym w stosunku rocznym. W umowie określono, że zmiana stopy oprocentowania kaucji jest zależna od wystąpienia co najmniej dwóch z trzech okoliczności: 1) zmiany stopy procentowej kredytu lombardowego ustalonej przez Narodowy Bank Polski, 2) zmiany wskaźnika poziomu inflacji ogłaszanego przez Główny Urząd Statystyczny, 3) zmiany oprocentowania lokat na rynku międzybankowym według stawki WIBID dla lokat 1M – miesięcznych. Zgodnie z § 5 ust. 1 umowy bankowi przysługiwało prawo zaliczenia kaucji oraz odsetek od kaucji na poczet wymaganych wierzytelności banku w przypadku niespłacenia w terminie całości lub części wierzytelności banku.

Dowód: umowa kaucji - k 191-193.

Bank wypłacił powodowi kwotę określoną pożyczką (okoliczność bezsporna). W związku z wahaniami kursowymi franka szwajcarskiego w trakcie trwania umowy pożyczki, powód zawnioskował w listopadzie ((...)) 2008 roku o dokonanie zmian zabezpieczenia, wskazując cyt. „proszę o zmianę zabezpieczenia z (...) na lokatę zabezpieczającą w EUR. pochodzących z umorzenia (...)” (poświadczony odpis pisma powoda – k. 200). W tym samym czasie powód wniósł o zwolnienie kaucji wpłaconej w złotych i przeznaczenie jej na spłatę części kapitału kwoty pożyczki (korespondencja powoda z bankiem k. 201-203). Powód na powyższe wnioski otrzymał pozytywną decyzję bankowego komitetu kredytowego pod warunkiem spłaty 50% kwoty pożyczki w okresach kwartalnych, tak aby na koniec okresu spłaty (31 lipca 2011 roku) pozostała do spłaty połowa kwoty pożyczki oraz zwiększenia marży do 3% na franku szwajcarskim i 2,1% na złotych. Bank zgodził się na zmianę zabezpieczeń, jednocześnie przedstawiając warunki tych zmian, nie godząc się na spadek wartości zabezpieczenia poniżej 1.785.000,00 zł. (słownie jeden milion siedemset osiemdziesiąt pięć tysięcy złotych). Powód nie zaakceptował warunków przedstawionych przez bank.

Dowód: analiza wewnętrzna Banku wraz z Decyzją – k 204-211.

Powód w dniu 11.02.2009 r. złożył dodatkowo pismo reklamacyjne dotyczące przewalutowania depozytu w wysokości 960.000,00 zł. Bank ustosunkował się do pisma oraz w/w dyspozycji powoda pismem z dnia 26.03.2009 roku (pismo banku skierowane do powoda – k. - 45) poinformował, że Zarząd banku wyraził zgodę na zmianę umowy pożyczki (zmianę zabezpieczeń i wcześniejszą spłatę pożyczki), ale pod określonymi warunkami, których jednak powód nie przyjął (podniesienie marży oraz zmiana sposobu spłaty pożyczki). Tym samym należy uznać, że strony umowy nie doszły do porozumienia w kwestii zmiany jej treści.

Biegła sądowa w sprawie w sporządzonej przez siebie opinii wskazała, że całkowita kwota pożyczki (1.218.254,00 CHF) z dnia 21.08.2008 roku przewalutowana według tabeli kursów nadesłanej przez bank wyniosła na dzień 10.10.2008 roku 850.165,42 euro. Jednocześnie biegła wskazała, że kwota wszystkich zabezpieczeń na dzień 10.10.2008 roku wyniosła 680.856,15 euro, na co składały się: kwota kaucji w euro w przypadku przewalutowania ze złotych – 259.887,92 euro, wartość środków pochodzących ze zbycia obligacji strukturyzowanych (...) w euro – 131.602,00 euro, wartość pozostałych zabezpieczeń – (...) akcje – 93.183,51 euro, (...) – 40.114,72 euro, (...) – 156.068,00 euro. (opinia biegłej sądowej w sprawie – k. 372)

Pełnomocnik pozwanej odnosząc się do opinii biegłej wskazał, że w jego ocenie w opinii biegła cyt.: „nie uwzględniła umownego sposobu przewalutowania kwoty pożyczki osobistej z CHF na Euro w sposób określony w paragrafie 11 ust. 3 umowy pożyczki” (pismo procesowe pełnomocnika pozwanego – k.389). Zgodnie z powoływanym fragmentem umowy w przypadku przewalutowania pożyczki udzielonej w walucie obcej na inną walutę obcą, przewalutowanie następuje poprzez naliczenie kwoty pożyczki na złote po kursie sprzedaży waluty pożyczki, a następnie przeliczenie kwoty w złotych na kwotę w walucie obcej, na którą następuje przewalutowanie, przy zastosowaniu kursu kupna tej waluty obcej.” Zdaniem pełnomocnika pozwanej biegła nie uwzględniła faktu, że Bank pobiera prowizję za przewalutowanie pożyczki, która jest ustalana indywidualnie aneksem do umowy pożyczki w trakcie negocjowania zmiany umownej waluty. Jednocześnie pełnomocnik pozwanej zauważył, że z opinii wynika, że skutkiem proponowanego przez powoda sposobu przewalutowania i zmiany zabezpieczeń w dniu 10.10.2008 roku byłoby cyt.: „niedobezpieczenie kapitału pożyczki o kwotę 169 309,21 euro ((...)).” (pismo procesowe pełnomocnika pozwanej – k.390). Biegła wyliczyła, iż wartość należności z tytułu odsetek liczonych jako wynagrodzenie za korzystanie z kaucji w kwocie 960.000,00 zł wynosiła 169.643,84 zł, ostatecznie wskazując zysk netto na 137.283,68 zł, w związku z koniecznością uiszczenia podatku (k 404).

W piśmie z dnia 29 kwietnia 2013 roku zatytułowanym „Oświadczenie o potrąceniu wierzytelności” powód wskazał, iż przysługuje mu wobec Banku kwota 2.332.815,87 zł z tytułu odszkodowania za nienależyte wykonanie zobowiązania wynikającego z umowy pożyczki, umowy kaucji oraz umów o ustanowieniu blokady tytułów uczestnictwa zawartych na zabezpieczenie ww. umowy pożyczki i na podstawie art. 498 i następnych k.c. dokonuje potrącenia ww. wierzytelności z wzajemną wierzytelnością Banku (kopia pisma k 233).

Sąd zważył co następuje.

Zgodnie z treścią art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części albo ograniczenia, jeżeli przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu, albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście. Dłużnikowi przysługuje prawo wytoczenia powództwa przeciwegzekucyjnego aż do chwili ukończenia postępowania egzekucyjnego, na skutek którego świadczenie objęte tytułem zostało całkowicie zaspokojone, z uwagi na fakt, iż właśnie od tej chwili wierzyciel zostaje pozbawiony prawa dyspozycji tytułem wykonawczym, który zgodnie z treścią art. 816 k.p.c. ulega zatrzymaniu w aktach egzekucyjnych, natomiast dłużnikowi nie służą żadne ujemne skutki wynikające z tytułu wykonawczego. Do rozpoznania powództwa przeciwegzekucyjnego właściwy rzeczowo jest sąd, w którego okręgu prowadzi się egzekucję, a w pozwie powód powinien przytoczyć wszystkie zarzuty, jakie w tym czasie mógł zgłosić, pod rygorem utraty skorzystania z nich w dalszym postępowaniu.

Zgodnie z powołanym przez pełnomocnika powoda art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście. Przedmiotem kognicji sądu może być więc wyjaśnienie, czy w ogóle ważnie powstał obowiązek dłużnika. Z tego względu w literaturze przyjmuje się dopuszczalność podnoszenia w powództwie opozycyjnym, wywodzonym z art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c., zwalczającym tytuły egzekucyjne nie korzystające z powagi rzeczy osądzonej i zawisłości sporu, zarzutów dotyczących wad oświadczeń woli, jak i w ogóle powstania obowiązku stwierdzonego tytułem. Powód, w ramach niniejszego postępowania podnosił zarzut nieważności umowy pożyczki (art. 58 § 2 k.c.) jak i wygaśnięcia zobowiązania, stwierdzonego tytułem egzekucyjnym, jeszcze przed jego wystawieniem, w przypadku podjęcia przez Bank czynności, o które wnioskował powód. W trakcie prowadzonego postępowania, powód zgłosił również zarzut potrącenia. Odnosząc się do zarzutów powoda, należy rozważyć poniżej opisane okoliczności.

W pierwszej kolejności należy mieć na uwadze treść umowy łączącej strony – powoda i pozwaną. Należy wskazać, że zgodnie z art. 720 § 2 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Przy czym strony mogą ukształtować umowę pożyczki jako odpłatną lub nieodpłatną. Ponadto jak wskazuje się w literaturze przedmiotu „Umowa pożyczki jest umową konsensualną, dwustronnie zobowiązującą. O konsensualnym charakterze pożyczki przesądza fakt, że dochodzi ona do skutku przez samo porozumienie się stron. Obowiązek wydania przedmiotu pożyczki, jaki ciąży na pożyczkodawcy, jest konsekwencją uprzednio zawartego porozumienia w tej sprawie”, Gawlik Z., Komentarz do art. 720 Kodeksu cywilnego, Lex 2014. Tym samym uznać należy, że nie jest możliwe jednostronna zmiana treści umowy pożyczki. Z akt sprawy nie wynika, aby doszło do zmiany treści umowy. Zgodnie z § 17 ust. 3 umowy zmiana taka pod rygorem nieważności powinna być zawarta w formie pisemnej. Zważywszy na powyższe, jak i okoliczności faktyczne istniejące w sprawie, Sąd nie miał wątpliwości, iż między stronami doszło do skutecznego zawarcia umowy pożyczki, w ramach której Bank spełnił ciążące na nim zobowiązanie – przekazała powodowi środki pieniężne określone umową, w sposób umową przewidziany – wypłacenie równowartości w złotych polskich kwoty pieniężnej określonej w umowie we frankach szwajcarskich. Na marginesie wskazać należy, iż powyższy zapis umowny był i jest powszechnie stosowany i nie narusza obowiązujących przepisów prawa, w szczególności kodeksu cywilnego (art. 358 § 1) czy też prawa dewizowego.

Dalej, nie sposób przychylić się do argumentacji powoda, który swoje żądanie opiera w gruncie rzeczy na fakcie, iż z uwagi na zmianę kursu walut doszło do wzrostu wartości pożyczki, co nie nastąpiłoby w sytuacji, której Bank wykonał dyspozycje powoda obejmujące zmianę zabezpieczeń, jak i częściową spłatę należności z ustanowionych zabezpieczeń. Powód jako podstawę swojego żądania podaje zdarzenie polegające na odmowie dokonania proponowanych przez niego zmian umowy i przyjęcia częściowej spłaty zobowiązania. Jak zauważył Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w postanowieniu z dnia 28 lutego 2013 roku wydanym w przedmiotowej sprawie, strona powodowa uprawdopodobniła jedynie, że podjęła próby zmiany umowy mające uchronić ją przed negatywnymi zmianami kursu waluty, w której udzielono jej kredytu. Za uprawdopodobnione należało również uznać złożenie pozwanemu Bankowi propozycji częściowego zaspokojenia zobowiązania wynikającego z umowy poprzez uruchomienie zabezpieczenia w formie depozytu na kwotę 960.000,00 zł. Brak jednak przesłanek do uznania, że na skutek powyższych zdarzeń obowiązek stwierdzony tytułem wykonawczym przestał istnieć. Pełnomocnik powoda sam zresztą przyznał, że strony nie doszły do porozumienia w kwestii zmiany treści umowy. Tym samym stwierdzić należy, że strony obowiązywała umowa pożyczki w jej pierwotnym kształcie, w takim też kształcie była ona realizowana. W kontekście powyższego bezspornym pozostaje, że różnica pomiędzy wartością zabezpieczenia a wyrażoną w złotych wartością nominalną pożyczki wyniknęła z destabilizacji na rynku walutowym, która nastąpiła w ostatnich latach.

Odnosząc się szczegółowo do zarzutów powoda, należy wskazać, że wbrew założeniom powoda, Bank po pierwsze nie był zobowiązany do przewalutowania pożyczki. Zgodnie z § 11 umowy Bank mógł na wniosek pożyczkobiorcy

dokonać przewalutowania pożyczki, mógł jednak, zgodnie z ust. 2, m. in. uzależnić przewalutowanie pożyczki od ustanowienia przez pożyczkobiorcę dodatkowych zabezpieczeń, lub uzależnić przewalutowanie pożyczki od dokonania częściowej spłaty pożyczki. Bank w ramach stosunku zobowiązaniowego łączącego strony odpowiedział na wnioski powoda i co należy podkreślić, wydał pozytywną decyzję, korzystając jednocześnie z przysługujących mu zabezpieczeń tzn. częściowej spłaty należności, zmiany marży i zabezpieczenia. To powód nie zaakceptował decyzji banku, na skutek czego nie doszło do zmiany treści umowy. W ocenie Sądu bezzasadne jest stanowisko powoda, wskazujące na naganne zachowanie Banku, albowiem Bank nie przekroczył żadnych zapisów umownych, które powód zaakceptował podpisując umowę pożyczki, nie naruszył też Regulaminu Pożyczek Indywidualnych. To powód nie zaakceptował proponowanej przez Bank zmiany.

Jednocześnie za bezpodstawne należy uznać założenie pełnomocnika powoda, jakoby Bank miał obowiązek zezwolić na wcześniejszą spłatę pożyczki z ustanowionych zabezpieczeń (w tym z kaucji) – co wskazano powyżej. Jak wskazał pełnomocnik powoda: „Do tego wymagane było jednakże działanie banku z uwagi na to, że zabezpieczenia te były w dyspozycji banku. Powód nie miał możliwości ich uruchomienia. Mógł to zrobić Bank, który jednakże bezpodstawnie odmówił żądaniu powoda. Naruszona została zasada uczciwości i rzetelności. Postępowanie banku obliczone było wyłącznie na generowanie własnego zysku, bez uwzględnienia interesu swojego klienta.” Wobec powyższego stanowiska wypada wskazać, że kaucja stanowiła zabezpieczenie wiarytelności Banku i w tym celu została złożona zgodnie z § 2 umowy kaucji. Bank jest zobowiązany do zwrotu tej kwoty dopiero po uzyskaniu spłaty zadłużenia wraz z należnymi odsetkami i prowizją. Powyższe potwierdza § 5 pkt 4 umowy kaucji zgodnie z którym Bank po wygaśnięciu wiarytelności, a w przypadku gdy wiarytelności Banku mają charakter przyszły lub warunkowy – po upływie okresu, w którym wiarytelności Banku mogą powstać, Bank zwróci kaucję, lub jej część nie zaliczoną na poczet spłaty wiarytelności Banku na rachunek kaucjodawcy. (umowa kaucji – k. 191-193). Pomijając powyższe postanowienia, podkreślić należy, iż Bank zezwolił na spłatę części zobowiązania z ustanowionej kaucji, jednak to powód nie przyjął warunków spłaty.

Kolejno należy podnieść, że §15 ust. 8 umowy jednoznacznie wskazuje, że powód potwierdził w umowie, że jest świadomy istniejącego ryzyka kursowego i związanych z tym ryzykiem zagrożeń. Zgodnie z § 15 ust. 8 „Pożyczkobiorca oświadcza, iż jest mu znane ryzyko wynikające ze zmiany kursu waluty obcej w stosunku do złotych polskich w przypadku, gdy Umowa Pożyczki dotyczy Pożyczki udzielonej w walucie obcej, w której wyrażona jest kwota Pożyczki. O istnieniu tego ryzyka został poinformowany w trakcie procedury udzielania Pożyczki przez pracownika lub Przedstawiciela Banku. W przypadku wzrostu kursu waluty Pożyczki w stosunku do złotych polskich, nastąpi odpowiedni wzrost jego zadłużenia w złotych wobec Banku z tytułu zaciągniętej Pożyczki oraz wzrost wysokości raty Pożyczki wyrażonej w złotych, co może spowodować, że ustanowione prawne zabezpieczenie stanie się niewystarczające, a zdolność Pożyczkobiorcy do obsługi zadłużenia ulegnie pogorszeniu.” Powód złożył również odrębne oświadczenie, a którym potwierdził świadomość istnienia ryzyka kursowego, jak i w §15 ust. 12 umowy oświadczył, że poddaje się egzekucji na rzecz pozwanego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego z całości majątku do łącznej kwoty aktualnego zadłużenia wraz z odsetkami i innymi kosztami do maksymalnej kwoty nie większej niż 1.530.730,20 franków szwajcarskich. Tym samym obecnie powód nie może zasłaniać się niewiedzą, co do możliwości zwiększenia się wartości umowy, w związku ze zmianą kursu walut. Powód, w ramach umowy, przejął również na siebie obowiązek zwiększenia udzielonych zabezpieczeń, na wypadek gdyby stały się niewystarczalne, na skutek zmiany kursów walut. Z treści umowy wynikało też jednoznacznie, iż

powód nie miał prawa do samodzielnego decydowania o sposobie i terminie wykonywania przez wierzyciela prawa skorzystania z zabezpieczeń, bowiem zabezpieczenia nie miały chronić interesu powoda, a interes finansowy banku (odpowiedź na pozew – k. 136). W odpowiedzi na pozew wskazano ponadto iż cyt.: „Pertraktacje, co do zmiany rodzaju i wysokości zabezpieczenia miały charakter negocjacyjny i odbywały się zgodnie z procedurami oceny ryzyka kredytowego obowiązującego w banku, dlatego niezrozumiałe jest roszczeniowe nastawienie powoda, zmierzające do konkluzji, iż skoro bank nie zgadzał się na zmianę umowy zgodnie z wnioskami składanymi przez powoda, to przez to powód jest zwolniony ze spłaty części kwoty pożyczki.” Dodatkowo, powód zgodnie z umową był zobowiązany do

utrzymywania udzielonych zabezpieczeń do czasu pełnej spłaty należności na rzecz Banku, przypadających z tytułu zawartej umowy pożyczki.

Tym samym nie sposób podzielić stanowisko powoda, który wskazał iż cyt.: „rzekoma wierzytelność, objęta wskazanym w niniejszym pozwie tytułem egzekucyjnym zaopatrzoną w sądową klauzulę wykonalności nie istnieje. Roszczenie banku zostało bezzasadnie wygenerowane w oparciu o pożyczkę, która w całości została spłacona przez powoda (...) Tym samym, powyższe zdarzenia nie uprawniały pozwanego do wystawienia przeciwko powodowi bankowego tytułu egzekucyjnego.” (pozew - k.7) Pełnomocnik powoda wskazał iż cyt. „Istotą stanowiska powoda było uniknięcie ryzyka różnic kursowych. Pozwany Bank kierując się natomiast chęcią uzyskania dodatkowego zysku z różnicy walut pożyczki i zabezpieczenia, doprowadził do sytuacji wygenerowania wirtualnego a nie rzeczywistego zadłużenia powoda (pozew – k. 7).

Mając na uwadze powyżej opisane okoliczności, nie można było uznać za zasadne zarzutów powoda, wywodzonych w trybie art. 840 § 1 k.p.c.

Powód po pierwsze nie wykazał, aby spełnił zobowiązanie z tytułu zawartej umowy pożyczki, to jest spłacił pożyczoną kwotę wraz z odsetkami. Po pierwsze powód wprost przyznał, iż pieniądze uzyskane w ramach umowy nie zostały przez niego zwrócone Bankowi, mimo, iż nie użył ich również do sfinansowania planowanego zakupu lokalu mieszkalnego. Powód nie podjął decyzji o zwrocie pieniędzy zarówno na skutek nie dojścia do skutku umowy nabycia prawa do nieruchomości, jak również wówczas, gdy Bank określił warunki wcześniejszej spłaty i zmiany zakresu zabezpieczeń. Skoro powód nie akceptował zaproponowanych przez Bank warunków, mógł należność zwrócić, odstępując jednocześnie od umowy. Powód natomiast spłacał przez okres 3 lat odsetki na rzecz Banku, a następnie chciał aby Bank dokonał rozliczenia należności według zasad, które sam wskazał, odwołując się ponownie do wniosku złożonego w listopadzie 2008 roku o częściową spłatę i zmianę zabezpieczeń, co do którego Bank wydał decyzję, nie zaakceptowaną przez powoda. Podkreślić należy, iż umowa nie przewidywała dowolnych dyspozycji pożyczkobiorcy tak co do spłaty, zakresu i rodzaju zabezpieczeń i swobodnego dysponowania zabezpieczeniami. Z tego względu, za nieprzydatny Sąd uznał dowód w postaci opinii biegłego za zakresu finansów, o który to powód wnosił. Po pierwsze dokonywanie rozliczeń obejmujących uwzględnienie przewalutowania pożyczki w 2008 roku, zmianę zakresu zabezpieczeń, częściową spłatę pożyczki z ustanowionej kaucji, wobec braku zamiany treści umowy jest bezcelowe. Samo wyliczenie nie skutkuje bowiem spłatą i wygaśnięciem zobowiązania, skoro strony nadal były związane umową z 21 sierpnia 2008 roku, a powód zobowiązany do spłacenia kwoty pobranej to jest 1.218.254,00 CHF, której nie zwrócił. Z tych samych względów bezcelowe było wyliczenie wartości zabezpieczeń, w odniesieniu do wartości Euro, albowiem w tym zakresie również nie doszło do żadnych zmian treści umowy z 21 sierpnia 2008 roku. Poza tym, na marginesie wskazać należy jedynie to, iż według treści opinii nawet w przypadku przewalutowania, ustanowione przez powoda zabezpieczenia i tak nie wystarczałyby na spłatę całości pożyczki. Z drugiej strony Bank wykazał wielkość zobowiązania powoda, zarówno wystawiając bankowy tytuł egzekucyjny, jak i następnie, przedkładając w toku sprawy rozliczenie umowy pożyczki, wraz z zaliczeniem na poczet spłaty długu ustanowionych zabezpieczeń. Rozliczenia te w zakresie matematycznym nie zostały zakwestionowane przez powoda, wyłącznie poza zgłaszanym zarzutem braku rozliczenia pożyczki w Euro.

Podobnie za bezzasadny należy uznać zarzut nieważności umowy, wywodzony z art. 58 § 2 k.c. W myśl tego przepisu, nieważna jest czynności prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego. Zgodnie z doktryną i orzecznictwem, za takie czynności mogą być uznane: wykorzystanie silniejszej pozycji wobec dłużnika dla narzucenia mu niekorzystnych i związanych z rażącym pokrzywdzeniem jego interesów reguł odpowiedzialności kontraktowej, wprowadzenie klauzul abuzywnych – zająście okoliczności określonych art. 385⁽³⁾ k.c. W ocenie Sądu, zarówno zawierając umowę pożyczki, jak i następnie realizując jej postanowienia, Bank nie naruszył ani przepisów ogólnie obowiązujących, ani zasad dobrej praktyki bankowej, co powoływał powód. Rada kredytowa Banku wyraziła bowiem zgodę na zwanie z powodem umowy pożyczki dwa miesiące po złożeniu przez niego wniosku o udzielenie pożyczki. Powód był powiadomiony o tym, iż pożyczka będzie udzielona we frankach szwajcarskich, a nie jak wnioskował w Euro. Powód nie może więc zarzucać, iż Bank nagle, zmienił zdanie, bądź nie uprzedził go o zmianie waluty umowy. Powód miał czas na to,

aby po pierwsze przemyśleć swoją decyzję, jak i ewentualnie ją zmienić i odstąpić od zamiaru pożyczania tak dużej sumy pieniędzy w walucie, o którą pierwotnie nie wnioskował. W szczególności powód nie udowodnił, aby Bank w sposób jednoznaczny odmówił mu przyznania pożyczki w Euro, bądź zmusił go do zaciągnięcia pożyczki w CHF, na te okoliczności powód nie wskazał wniosków dowodowych, a zeznania świadka H. K. w całości powyższemu zaprzeczyły. Podjętej przez siebie decyzji powód nie może więc uzasadniać naciskiem bądź celowym działaniem Banku, mającym na celu wyzyskanie jego, jako klienta. Powód, co sam przyznał w zeznaniach, na zawarcie umowy obciążającej go splata bardzo dużej sumy pieniędzy, ze swej strony przeznaczył 30-40 minut. Nie był do tego zmuszany ani przez okoliczności – nie posiadał bowiem zobowiązania wynikającego z nabycia własności nieruchomości, jak i nie był do tego zmuszony przez Bank. Powód sam podjął decyzję, nie czytając przy tym szczegółowo postanowień umowy, a więc wykazał się brakiem jakiegokolwiek staranności, a na pewno należytej staranności przy zaciąganiu przedmiotowego zobowiązania. Zobowiązanie, które na siebie przyjął było bardzo duże, opiewało prawie na kwotę dwukrotnie wyższą, niż wartość ewentualnego lokalu, który chciał nabyć, a więc nie można uznać, iż nawet ustanowienie ewentualnej hipoteki w całości zaspokajałoby roszczenie Banku. Podobnie należy ocenić zachowanie powoda, zmierzające do rozliczenia należności z tytułu umowy pożyczki, poprzez narzucanie swojej woli, co do przewalutowania jak i wykorzystania udzielonych zabezpieczeń. Gdyby powód w sposób staranny zwał umowę, wiedziałby, iż Bank przy wniosku o przewalutowanie mógł zastosować dodatkowe warunki, a udzielone zabezpieczenia nie mogły być wykorzystane na wcześniejszą spłatę, albowiem ich istotą było zabezpieczenie spłaty zobowiązania do czasu zakończenia umowy, a jeśli takiej zgody by udzielił (co miało miejsce) mógł żądać dodatkowego zabezpieczenia. Podkreślić należy i to, że powód wiedział o istniejącym ryzyku kursowym. Mógł oczywiście liczyć na to, iż przez okres 3 lat ono nie wystąpi, jednakże ryzyko to obciąża wszystkie osoby zaciągające pożyczki/kredyty w walutach obcych i nie można uznać za naruszenie przez Bank art. 5 k.c., przy udzielaniu pożyczek/kredytów w walutach obcych. Bank nie jest bowiem dysponentem wartości kursów walut, a pracownicy jednego z banków krajowych nie są w stanie przewidzieć w jaki sposób będzie kształtował się kurs danej waluty na przestrzeni nawet najbliższych miesięcy. Bezpodstawne są więc zarzuty powoda, iż to pracownicy Banku winni przewidzieć wahania kursu franków szwajcarskich i o tym go uprzedzić. Sam powód, jako osoba posiadająca tytuł MBA był bowiem zorientowany więcej niż przeciętny klient banków o zasadach panujących na rynkach kapitałowych, a przynajmniej miał możliwość orientowania się w nich, w tym również na podstawie doniesień prasy zagranicznej. Dodatkowo powód korzystał z usług doradcy finansowego, więc jeśli uznał, iż ten nie wywiązał się właściwie z łączącej ich umowy, mógł – o ile umowa to przewidywała, dochodzić należności z tytułu odszkodowania. Dodać należy, iż gdyby uznać argumentację powoda za słuszną, to wszystkie umowy na pożyczki czy kredyty zawarte w walutach obcych byłyby nieważne, albowiem zawierają one tożsame zapisy co do spłaty zobowiązania – to jest raty lub pełnej sumy w walucie, czy to przeliczanej bezpośrednio przez bank, czy to wpłacanej w walucie obcej przez samego klienta.

W ocenie Sądu wskazać należy, iż to zachowanie powoda może być uznane za sprzeczne z art. 5 k.c. Z zachowania powoda wynikać może bowiem to, iż już wcześniej liczył się z tym, iż nie zwróci Bankowi pożyczki – co wynikało z zeznań pracownika Banku, powód oświadczył w dacie zapadalności umowy pożyczki, iż pieniędzy nie zwróci, bo nie ma na to środków. Nadto, prowadzone w stosunku do powoda postępowanie egzekucyjne było bezskuteczne, albowiem powód nie podejmuje zatrudnienia, z którego wynagrodzenie mogłoby częściowo służyć spłacie zobowiązań. Nie posiada również majątku, z którego egzekucja mogłaby być prowadzona. Pieniądze uzyskane z pożyczki zużył natomiast na spłatę należności na rzecz swojej matki. Z tych względów stosunek prawny łączący strony jest stosunkiem ważnym, nie zaszyły bowiem okoliczności określone art. 58 § 2 k.c., w szczególności powód też nigdy nie złożył oświadczenia w przedmiocie odstąpienia do ww. umowy w tym trybie, a strony nie zwróciły wzajemnie pobranych świadczeń.

Podobnie należało ocenić zarzut potrącenia. Powód w rzeczywistości w ogóle nie wykazał, co składa się na obliczona przez niego szkodę. Nie wykazał w jaki sposób Bank niewłaściwie wywiązał się z umowy pożyczki jak i umowy kaucji i w jaki sposób obliczył kwotę zgłoszoną do potrącenia. Jeśli powód uważa, iż takie zobowiązanie powstało, może dochodzić go w odrębnym postępowaniu. Nadto za zasadny należało uznać zarzut strony pozwanej wywiedziony z treści art. 843 § 3 k.p.c., co do spóźnionego zgłoszenia ww. zarzutu.

Z tych względów powództwo podlegało oddaleniu, wobec braku przesłanek z art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 2 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. zasądając od powoda na rzecz pozwanej kwotę 7.200,00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz 17,00 zł tytułem opłaty od pełnomocnictwa.